

A csaknem feledésbe merült köles termesztése egyszerűen

A köles egy ősi gabonaféle, amelyet az emberek évezredek óta termesztene a világ minden táján. A kölesről szóló első feljegyzések az ókori Kínából és Indiából származnak, ahol a növény fontos részét tette ki a mindennapos táplálkozásnak.

Ismerjük meg a kölest!

A köles könnyen emészthető, magas a rosttartalma, és olyan ásványi anyagokban gazdag, mint például a vas, a kalcium és a magnézium. Ezek az anyagok fontosak a vérképzés, az idegrendszer és az izomzat szempontjából, magas rosttartalma pedig támogatja a megfelelő emésztést. A köles nagyon sokoldalúan felhasználható növény, magas a fehérjetartalma is, így kiváló alternatíva lehet a hús- és tejtermékek helyettesítésére. Ezen felül a köles gluténmentes, ezért számos speciális diétába beilleszthető. Enyhe diós íze kitűnően passzol más ételek ízesítéséhez és egyéb fűszerekhez.

Környezeti igényei

Nem túl igényes a talaj tekintetében. Kerülni kell a nehéz, hideg és vizes talajokat, a könnyebb és gyommentes talajokon jól érzi magát. A [köles](#) magas hő- és fényigényű növény. A csírázáshoz 8-10 fokra van szüksége, míg a tenyészidőszakban 15 fok alatti hőmérséklet gátolja a növekedést. Nem szabad elfelejteni, hogy érzékeny a május végi fagyokra. A vegetációs időszak rövid, a végső betakarítás időpontja olyan tényezőktől függ, mint a fajta, az éghajlati és talajviszonyok vagy a trágyázás.

Vetésforgó

A megfelelő vetésforgó fontos a talaj kimerülésének megelőzése és a talajminőség javítása érdekében. A köles vetési ideje a fajtától is függ, de általában április végétől-május elejétől, egészen júliusig tart. A vetésforgó során a hüvelyesek és a kismagvú hüvelyesek, valamint a trágyán termesztett gyökérnövények a köles legjobb előveteményei. A viszonylag késői vetésidő miatt a köles a téli köztes kultúrák, például a rozs után is termesztendő.

A köles utáni vetésforgóba célszerű olyan növényeket tenni, amelyek képesek a talaj tápanyag raktárait feltölteni, például lucernát vagy egyéb takarmánynövényeket. Betakarítása után fontos a talaj alapos megmunkálása és a növényi maradványok eltávolítása, hogy elkerüljük a kórokozók és a kártevők felhalmozódását.

Trágyázás

A rövidebb tenyészidőszak miatt a köles nem hasznosítja megfelelően a szerves trágyákból származó tápanyagokat, ezért ajánlott a nagyobb dózisú ásványi műtrágyák használata. A köles termesztéséhez különösen fontos a nitrogén, a foszfor és a kálium. A talaj pH-értékét nem kell különösebben beállítani, mivel a növény jól alkalmazkodik a savanyúbb talajtípusokhoz is. A foszfát- és káliumtrágyákat teljes egészében a vetés előtt kell elszórni. A nitrogéntrágyázást azonban két adagban ajánlott elvégezni, először az 50-60%-át a vetés előtt, a maradékot pedig a gyomirtást követő szakaszban.

Növényvédelem

A védelem kulcseleme a megelőzés, amely magában foglalja a növény egészséges talajban történő termesztését, a megfelelő öntözést, a trágyázást és a növényvédelmi beavatkozásokat. A köles fogékony lehet különböző kártevőkre, amelyek a levelét, a gyökerét és a szárát is megtámadhatják. A kártevők elszaporodása az időjárási körülményektől is függ. Ha a kártevők miatt a gazdasági veszélyeztetettség fennáll, indokolt a vegyszeres irtás és a növényvédő szerek alkalmazása. Az ültetvényt fenyegető tényleges kártevő kockázat meghatározásához célszerű rendszeresen ellenőrizni a táblák állapotát.

Betakarítás ideje

A [köles](#) betakarítási ideje a termesztett köles fajtájától és a növény fejlődési stádiumától függően változik. A kölest attól függően, hogy mikor ültették, általában nyáron, július és szeptember között, a korai érésű kölest általában július végén vagy augusztus elején, a késői érésű kölest pedig szeptemberben takarítják be.

